

Op weg naar betaalbare sociale kwaliteit

Een routeplanner voor gemeentelijke ambtenaren en managers en bestuurders van sociaal werkorganisaties die zoeken naar een balans tussen financiële beheersbaarheid en bijdragen aan sociale kwaliteit

Wegwijzer

Betaalbare sociale kwaliteit is een fascinerend maar deels nog onontgonnen terrein.

De routeplanner 'Op weg naar betaalbare sociale kwaliteit' helpt gemeentelijke ambtenaren en managers en bestuurders van sociaal werkorganisaties snel op weg naar de nieuwste kennis en verheldert de kernbegrippen van betaalbare sociale kwaliteit.

De komende jaren ontwikkelt Movisie deze routekaart samen met onze kennispartners en de gebruikers verder. We breiden de paden uit met nieuwe linkjes naar handige kennis en beschrijven nieuwe paden.

Zo kun je in een periode van grote tekorten in het sociaal domein door middel van betaalbare sociale kwaliteit toch het goede doen. Samen met je inwoners kun je werken aan een duurzame positieve verandering voor met name hen die (tijdelijk) in een kwetsbare positie verkeren.

We wensen je een goede reis!

 Vertrekpunt ▶

 Pad 1 ▶

 Pad 2 ▶

 Pad 3 ▶

Inhoud

Vertrekpunt: Denken vanuit Betaalbare Sociale Kwaliteit

- Definitie sociale kwaliteit
- Outcome en indicatoren
- Drie aanknopingspunten voor werken aan betaalbare sociale kwaliteit

Pad 1: Sturingsfilosofie gericht op balans

- Betekenisvolle interactie en dialoog - Interactive Control
- Kwaliteitskompas
- De inwoner centraal
- Leidende principes
- Monitoring

Pad 2: Versterken van de sociale basis

- Investeren in de sociale basis loont
- Maatschappelijk rendement: kosten en baten zichtbaar maken

Pad 3: Doen wat werkt en niet meer doen wat niet werkt

- Kennis over wat werkt
- Doen wat werkt
- Maatschappelijk partnerschap

Colofon

 Vertrekpunt

 Pad 1

 Pad 2

 Pad 3

Vertrekpunt

Denken vanuit betaalbare sociale kwaliteit

Veel gemeenten worstelen met grote tekorten in het sociaal domein. Vaak neigen ze nog naar controle en kostenbeheersing en handelen minder vanuit inhoud, visie en kwaliteit voor de inwoner. Die neiging is logisch, want managers en bestuurders van sociaal werkorganisaties, maar zeker ook de uitvoerende professionals, hebben in hun dagelijkse werk direct te maken met de vraag: waar is wel en waar is geen geld voor?

De nadruk op kostenbeheersing en controle is zorgelijk in het licht van een duurzaam positieve verandering voor inwoners in een kwetsbare positie. Om hierin verandering te brengen is denken vanuit betaalbare sociale kwaliteit een goed alternatief. Hieronder verstaan wij: werken aan een passend evenwicht tussen financiële grip en sociale kwaliteit.

Onder financiële grip verstaan we dat er inzicht is in de kosten van het sociaal domein (Wmo, Participatiewet, Jeugdwet en Schuldhulpverlening) en wat hiervan als baten terugkomt; dat de daadwerkelijke uitgaven niet veel afwijken van datgene wat partijen overeengekomen zijn om uit te geven; en er vroegtijdig zicht is op tegenvallers en meevallers zodat daarop bijgestuurd kan worden door minder, meer of anders te doen.

Sociale kwaliteit

Definitie sociale kwaliteit

Sociale kwaliteit definiëren we als “de mate waarin mensen de mogelijkheid hebben om te participeren in sociale relaties onder voorwaarden die hun welzijn, capaciteiten en individuele potenties bevorderen” (socialquality.org).

Sociale kwaliteit is onlosmakelijk verbonden met de participatiesamenleving. Het welzijn van mensen wordt beïnvloed door de mogelijkheden om deel te kunnen nemen in relaties (Verhaeren, 2017). Deze relaties zijn er op verschillende niveaus (Wolf, 2016). Op het niveau van het persoonlijk netwerk van mensen; vrienden, familie, op het niveau van de gemeenschap zoals een buurt, wijk, vereniging en instituties, denk aan scholen. En op het niveau van de samenleving en maatschappelijke structuren, bijvoorbeeld de manier waarop in Nederland tegen bepaalde groepen wordt aangekeken. Het gaat dus om een samenleving waarin alle inwoners op al die niveaus, naar vermogen mee willen, mogen, kunnen en moeten meedoen.

Vertrekpunt

Definitie sociale kwaliteit ▶

Drie aanknopingspunten ▶

Outcome en indicatoren ▶

Pad 1

Pad 2

Pad 3

Sociale kwaliteit ontstaat wanneer er is voldaan aan vier voorwaarden:

- Sociaaleconomische zekerheid
- Sociale inclusie
- Sociale cohesie
- Sociale empowerment

Deze voorwaarden staan voor de waarden:

- Sociale rechtvaardigheid
- Gelijkwaardigheid
- Solidariteit
- Menselijke waardigheid

Drie aanknopingspunten voor werken aan betaalbare sociale kwaliteit

Op basis van onze kennis en ervaring ziet Movisie drie belangrijke aanknopingspunten voor het werken aan *betaalbare sociale kwaliteit* of te wel *het zoeken en behouden van de balans tussen betaalbaarheid en sociale kwaliteit*. Deze aanknopingspunten worden in drie paden uitgewerkt in de routeplanner:

- Een sturingsfilosofie gericht op balans
- Versterken van de sociale basis
- Doen wat werkt en niet meer doen wat niet werkt

 Vertrekpunt	
Definitie sociale kwaliteit	▶
Drie aanknopingspunten	▶
Outcome en indicatoren	▶
 Pad 1	▶
 Pad 2	▶
 Pad 3	▶

Outcome en indicatoren

Denken vanuit betaalbare sociale kwaliteit vertrekt vanuit het invullen van welke positieve verandering je op deze vier voorwaarden met en voor inwoners wilt bereiken. Anders gezegd: je formuleert eerst met alle betrokken partijen welke *outcome* (gewenst effect) je met elkaar beoogt op een of meerdere van deze voorwaarden. Werken aan betaalbare sociale kwaliteit

is dus een manier van outcomegericht werken, waarbij je ook tussentijds monitort en evalueert of je met elkaar op de goede weg bent.

Behulpzaam daarbij zijn de indicatoren, die voor elk van de vier voorwaarden van sociale kwaliteit op wijkniveau geformuleerd zijn.

Vertrekpunt

Definitie sociale kwaliteit ▶

Drie aanknopingspunten ▶

Outcome en indicatoren ▶

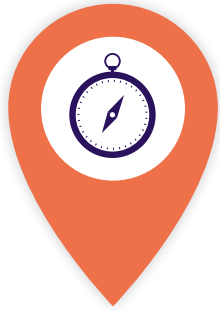
Pad 1 ▶

Pad 2 ▶

Pad 3 ▶

VERDER OP WEG

- [Sterke-beleidsinterventies-sterke-sociale-basis-Movisie.pdf](#)
- [Indicatoren op wijkniveau om sociale kwaliteit in beeld te brengen, p 9-10](#)
- [Being there: Working together to strengthen social quality – Lisbeth Verharen](#)
- [Krachtwerk I Movisie, een werkzame interventie gebaseerd op sociale kwaliteit](#)

Pad 1

Sturingsfilosofie gericht op balans

Betaalbare sociale kwaliteit gaat over de balans tussen financiële grip en sociale kwaliteit. Het is daarom van belang dat je werkt vanuit een sturingsfilosofie, die aansluit bij het zoeken en vinden van die balans. Zo'n filosofie is terug te vinden in bijvoorbeeld het Model Simons en het Kwaliteitskompas. Bij het formuleren van het gemeentelijk beleid en het gewenste maatschappelijk resultaat gaat het uiteindelijk om de vraag: worden onze inwoners er beter van? Door inwoners centraal te zetten in - en te betrekken bij - de ontwikkeling, uitvoering en

verbetering van beleid en dienstverlening kun je als gemeente flinke vooruitgang boeken in het werken aan betaalbare sociale kwaliteit en de gewenste outcome. Een hulpmiddel om richting te geven aan de uitvoering van het beleid en de uitvoering zijn Leidende principes. En natuurlijk wordt monitoring ingezet om resultaten en ontwikkelingen op lokaal niveau te volgen en te verantwoorden en om te leren en te verbeteren.

 Vertrekpunt ▶

 Pad 1

Betekenisvolle interactie ▶

Kwaliteitskompas ▶

De inwoner centraal ▶

Leidende principes ▶

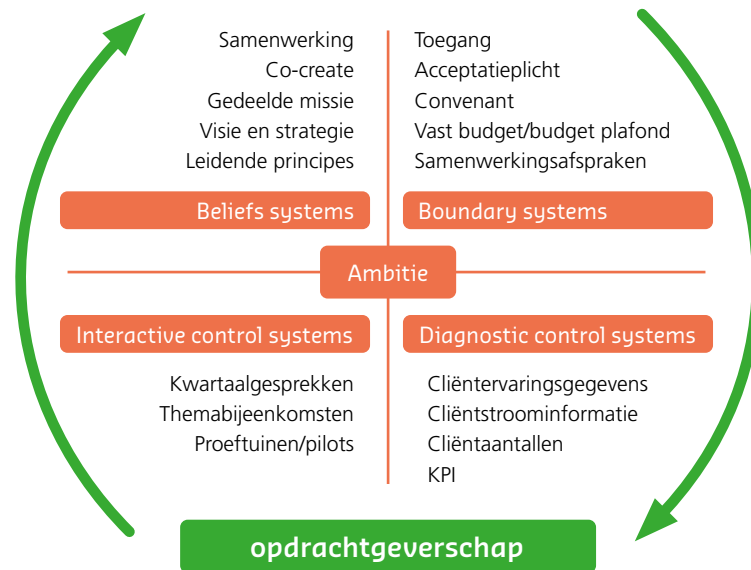
Monitoring ▶

 Pad 2 ▶

 Pad 3 ▶

Betekenisvolle interactie en dialoog - Interactive Control

De Amerikaanse econoom en Harvard professor Robert Simons heeft in 1995 de theorie rond vier *levers* (hefbomen) *of control* ontwikkeld. In het model zitten vier categorieën instrumenten die als een hefboom kunnen dienen om organisaties te beheersen. De instrumenten zijn gericht op activiteiten die nodig zijn om de doelen van de organisatie te bereiken. De linker categorieën gaan over inspireren en stimuleren; de rechter categorieën over beheersen en controleren. Om te komen tot balans moeten instrumenten uit alle vier categorieën ingezet worden. Het model geeft houvast bij het verstrekken van opdrachten en partnerschap in het sociaal domein.

Vertrekpunt

Pad 1

- Betekenisvolle interactie
- Kwaliteitskompas
- De inwoner centraal
- Leidende principes
- Monitoring

Pad 2

Pad 3

VERDER OP WEG:

- Het Utrechtse sturingsmodel | Geluidsfragment | Programma Sociaal Domein
- Betekenisvol sturen en verantwoorden: het Utrechts sturingsmodel: [Blogreeks Anders verantwoorden: Souhail Chaghouni | Weblogs | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving \(raadrvs.nl\)](#)

Kwaliteitskompas

Het sociaal domein kent hardnekkige problemen en vraagstukken. Denk aan armoede, eenzaamheid, participatie en sociale acceptatie. Ze zijn niet eenvoudig op te lossen, omdat er verschillende, vaak onderling afhankelijke oorzaken zijn. Deze vraagstukken zijn te complex om met één beleidsmaatregel of door één actor op te lossen. Daarom zetten we bij de aanpak van dit type problemen in op het verbeteren van de samenwerking tussen betrokkenen en belanghebbenden. Je hebt elkaar nodig om het vraagstuk aan te pakken, dus dat vraagt om het gezamenlijk duiden en bepalen van de stand van zaken, het gewenste maatschappelijk resultaat en de aanpak die daaraan gaat bijdragen. Het Kwaliteitskompas helpt hierbij. Aan de hand van het Kwaliteitskompas kun je gezamenlijk ambities, maatschappelijke resultaten en indicatoren formuleren. Het kom-

pas structureert en ordent het gezamenlijke denkproces over hardnekkige problemen en biedt een basis om in samenspraak gedragen keuzes te maken en een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen.

Het kwaliteitskompas bestaat uit 6 stappen:

- Monitoring & Ambities;
- Maatschappelijk Resultaat;
- Activiteiten;
- Input Kwaliteit;
- Outcome;
- Verbetercyclus.

 Vertrekpunt ▶

 Pad 1

Betekenisvolle interactie ▶

Kwaliteitskompas ▶

De inwoner centraal ▶

Leidende principes ▶

Monitoring ▶

 Pad 2 ▶

 Pad 3 ▶

VERDER OP WEG:

- [Het Kwaliteitskompas in de praktijk | Movisie](#)
- [Het Kwaliteitskompas in vier minuten | Movisie](#)
- [Kwaliteitskompas: resultaatgericht werken aan jeugd- en opvoedvraagstukken | Nederlands Jeugdinstituut](#)
- [Zo werkt u met het Kwaliteitskompas | Nederlands Jeugdinstituut](#)
- [Met kwaliteit sturen op het sociaal domein | Publicatie | Programma Sociaal Domein](#)
- [Handreiking kwaliteitskompas.pdf | Movisie](#)

De inwoner centraal

De inwoner en zijn of haar welzijn: dat is de drijfveer, de bedoeling, het maatschappelijke resultaat waar je als gemeente aan werkt. Door inwoners centraal te zetten in - en te betrekken bij - de ontwikkeling, uitvoering en verbetering van beleid en dienstverlening kun je als gemeente flinke vooruitgang boeken in het werken aan betaalbare sociale kwaliteit en de gewenste outcome. Het helpt om de menselijke maat weer terug te brengen en niet alleen vanuit het systeem te denken. Het sociaal domein wordt beheerst en begrenst door een systeem van wetten en regels waardoor beleidsmakers en professionals vaak niet meer toe komen aan de vraag of ze nog wel doen wat werkelijk voor mensen van betekenis is. Daarom zien we de laatste jaren steeds vaker aanpakken en interventies die de inwoner centraal

stellen en samen met hen oplossingen zoeken om hun kwetsbare positie te verminderen. Zoals stress-sensitief werken en/of responsief werken dat ook wordt toegepast in interventies als Krachtwerk, Oplossingsgericht werken en Motiverende Gespreksvoering, én in een aanpak als de Doorbraakmethode

De inwoner centraal stellen, daar regie en zeggenschap neerleggen en echt durven te volgen in zijn doelen en keuzes kan bijdragen aan betaalbare sociale kwaliteit. Eerste onderzoeken wijzen uit dat hierdoor mensen sneller geneigd zijn om de hulp te accepteren (ook als zij weinig vertrouwen in eigen kunnen en/of in professionele hulp en ondersteuning hebben); dat uitval wordt verminderd en dat hulp effectiever is.

VERDER OP WEG:

- [Anders kijken: responsiviteit in het sociaal domein | Movisie](#)
- [Inwoner centraal bij werken aan kwaliteit en outcome](#)
- [Methodebeschrijving-krachtwerk.pdf \(movisie.nl\)](#)
- [Methodebeschrijving motiverende gespreksvoering \(movisie.nl\)](#)
- [Methodebeschrijving-oplossingsgericht-werken-in-sociaal-werk.pdf \(movisie.nl\)](#)
- [De Doorbraakmethode](#)

Vertrekpunt

Pad 1

- [Betekenisvolle interactie](#)
- [Kwaliteitskompas](#)
- [De inwoner centraal](#)
- [Leidende principes](#)
- [Monitoring](#)

Pad 2

Pad 3

Leidende principes

Gemeenten staan momenteel, vaak onder druk van tekorten, voor de uitdaging om scherper te formuleren wat ze willen bereiken voor hun inwoners. Leidende principes kunnen helpen om samen met het veld te bedenken *hoe* je dat gezamenlijk voor elkaar kunt krijgen, met de neuzen dezelfde kant op. Het zijn vuistregels die richting geven aan het handelen van mensen, zodat je weet dat je de goede dingen doet, op de juiste manier. Het zijn waarden – zoals de waarden van sociale kwaliteit – die sturend zijn in de besluitvorming, omdat ze antwoord geven op de hoe-vraag. Ze gaan over het proces dat bijdraagt aan het wat, de ambities en beoogde maatschappelijk resultaten.

Ze helpen je om de doelen (richting) van je organisatie, of in dit geval van het sociaal domein, te vertalen naar structuren en werkprocessen (inrichting) en naar uitvoering van activiteiten (verrichting). Door het proces in te richten volgens de leidende principes, werk je ook meteen aan het realiseren van de waarden. Bijvoorbeeld door vanaf de beleidsvoorbereiding inwoners actief een meebeslis rol te geven, werk je meteen aan sociale empowerment.

Vertrekpunt ▶

Pad 1 ▶

- Betekenisvolle interactie ▶
- Kwaliteitskompas ▶
- De inwoner centraal ▶
- Leidende principes ▶
- Monitoring ▶

Pad 2 ▶

Pad 3 ▶

VERDER OP WEG:

- [Handreiking Leidende principes | Movisie](#)
- [‘Menselijkheid moet het winnen van het systeem’ | Movisie](#)
- [Succesvolle transformatie van het sociaal domein in Oude IJsselstreek: betere kwaliteit, hogere tevredenheid en lagere kosten | Movisie](#)

Monitoring

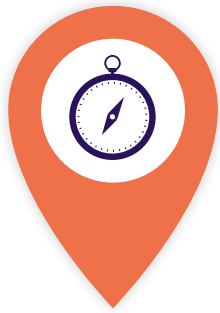
Monitoring is belangrijk om de ontwikkelingen rondom de decentralisaties in het sociaal domein te kunnen volgen. Het helpt te volgen of het beleid ook het gewenste effect oplevert; te signaleren welke ontwikkelingen en vraagstukken in je gemeentespelen; en om de inzet van inkoop te verantwoorden. Vaak is het een enorme zoektocht om te bepalen welke indicatoren je wilt en kunt gebruiken. De hoeveelheid beschikbare data is enorm. Je kunt van alles meten, maar monitoringsinformatie

krijgt pas betekenis als je je vraag helder hebt: wat willen we bereiken? Waarom willen we bepaalde zaken meten en wat gaan we met die informatie doen? In het dynamische en complexe sociaal domein heb je verschillende perspectieven nodig om informatie goed te begrijpen. Daarvoor is *het gesprek* met de verschillende belanghebbenden over de data een belangrijk ingrediënt.

VERDER OP WEG:

- [Wegwijzer monitoring in het sociaal domein | Movisie](#)
- [Maatschappelijke effecten in Alphen aan den Rijn: de perverse prikkel voorbij | Movisie](#)
- [Monitoring in het sociaal domein, bekeken vanuit de praktijk | Movisie](#)
- [Monitoring moet de inwoner dienen, dan krijg je de professional mee | Movisie](#)
- [Etalage Monitoring Sociaal Domein | VNG Realisatie](#)
- [Gemeente Wageningen duidt cijfers samen met de praktijk | Movisie](#)
- [Het Nederlands Jeugdinstituut bereidt een handreiking voor over hoe je dit soort gesprekken voert \(werktitel: Kwaliteitsgesprek\) Werken met outcome | Nederlands Jeugdinstituut](#)
- [6 lessen over verantwoord en kwaliteitsverbetering in het sociaal domein | Movisie](#)
- [Instrumentwijzer](#)
- [Monitoring in het sociaal domein, zo kan het ook!](#)

- Vertrekpunt ▶
- Pad 1**
- Betekenisvolle interactie ▶
- Kwaliteitskompas ▶
- De inwoner centraal ▶
- Leidende principes ▶
- Monitoring ▶
- Pad 2 ▶
- Pad 3 ▶

Pad 2

Versterken van de sociale basis

Over de sociale basis zijn veel verschillende definities in omloop. In essentie is de sociale basis een web van informele en formele verbindingen tussen tal van actoren op lokaal niveau, dat ertoe bijdraagt dat inwoners erbij horen, ertoe doen en mee kunnen doen op een manier die hun recht doet. De sociale basis draagt er ook aan bij dat inwoners bij problemen die zij niet zelf en met elkaar op kunnen lossen, terecht kunnen bij laagdrempelige voorzieningen in hun eigen leefomgeving. Bijvoorbeeld het gezondheidscentrum, het wijkteam, het buurtcentrum, de bibliotheek en het lokale welzijnswerk.

De verwachting is dat het versterken van de sociale basis loont. Een sterke sociale basis werkt preventief en draagt bij aan het welzijn van inwoners. Het is daarom van belang om de kosten en baten van de investeringen zichtbaar te maken. Maar ook om je te realiseren dat er altijd al een web van verbindingen bestaat waar je op aan kunt en moet aansluiten. Anders gezegd: er is altijd een sociale basis, die een eigen dynamiek kent en die je niet technisch-instrumenteel kunt organiseren of versterken.

- Vertrekpunt ▶
- Pad 1 ▶
- Pad 2**
- Investeren loont ▶
- Maatschappelijk rendement ▶
- Pad 3 ▶

Investeren in de sociale basis loont

Aan de sociale basis wordt door experts veel waarde gehecht als het gaat om preventie: het voorkomen dat problemen zoals eenzaamheid, uitsluiting en armoede ontstaan of verergeren. Dat vraagt wel om investeringen die voor je gemeente niet verplicht zijn - want niet gekoppeld aan een wet - en waarvan het directe rendement niet meteen, maar wel op de langere termijn, aangetoond kan worden.

 Vertrekpunt	▶
 Pad 1	▶
 Pad 2	▶
Investeren loont	▶
Maatschappelijk rendement	▶
 Pad 3	▶

VERDER OP WEG:

- [Snijden of investeren in de sociale basis, het hoeft geen dilemma te zijn | Movisie](#)
- [Breda laat met businesscase zien dat investeren in de sociale basis loont | Movisie](#)
- [Betekenisvol sturen in de sociale basis van Utrecht | Movisie](#)
- [Sterke-beleidsinterventies-sterke-sociale-basis-Movisie.pdf](#)
- [Samen bouwen aan een sterke sociale basis voor ouderen | Movisie](#)
- [Publicaties versterken sociale basis | Movisie](#)
- [Beter en goedkoper: van keukentafel naar wijkaanpak | Movisie](#)
- [Grip-krijgen-op-de-outcome-van-collectieve-activiteiten.pdf \(movisie.nl\)](#)

Maatschappelijk rendement: kosten en baten zichtbaar maken

Hoewel moeilijk is aan te geven hoeveel investeren in de sociale basis in harde euro's oplevert is er veel – deels ook indirect - bewijs dat het loont. Het helpt om meer MKBA's (Maatschappelijke Kosten-Batenanalyses) uit te voeren op interventies die ingezet worden en op een andere manier naar opbrengsten te kijken dan alleen financieel. Denk ook aan ontstane nieuwe verbindingen, initiatieven, talentontwikkeling door het proces waaraan mensen deelnemen etc. Ook andere manieren van onderzoek kunnen helpen de kosten en baten in beeld te krijgen, zoals bijvoorbeeld het werken met een effectenarena, de effectencalculator, klantreizen, etc.

VERDER OP WEG:

- [Bereken wat uw sociaal wijkteam oplevert | Movisie](#)
- [Sociaal werk rendeert, maar dat inzicht verdient wel aanscherping | Movisie](#)
- [Algemene Leidraad voor Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse](#)
- [Handleiding voor kosten en batenanalyse in het sociaal domein](#)
- [Werkwijzer voor kosten-batenanalyse in het sociale domein](#)
- [De preventieve werking van sociaal werk | In voor zorg](#)
- [Instrumentwijzer](#)

 Vertrekpunt	▶
 Pad 1	▶
 Pad 2	▶
Investeren loont	▶
Maatschappelijk rendement	▶
 Pad 3	▶

Pad 3

Doen wat werkt en niet meer doen wat niet werkt

Hoewel niet van alle sociale interventies de kosten bekend zijn en de kosten tussen sociale interventies ook kunnen verschillen, weten we één ding zeker: het is altijd goedkoper om te investeren in interventies en activiteiten waarvan bekend is dat ze werken, dan in te zetten op activiteiten en interventies die wellicht op het oog goed lijken, maar waarvan we weten dat ze niet, of zelfs averechts werken.

Er is veel kennis over wat werkt beschikbaar in het sociaal domein. Over interventies en methoden van werken, of het creëren van de juiste voorwaarden om een interventie te doen slagen. De gemeente kan met behulp van onder andere kwaliteitskaders sturen op het gebruik van deze kennis.

Daarnaast is het van belang om korte lijnen te houden met de verschillende partners in het sociaal domein. Gemeente, aanbieders van zorg en ondersteuning en inwoners werken in partnerschap aan sociale vraagstukken. Door de verschillende perspectieven op wat er speelt en nodig is samen te brengen, kunnen partijen samen leren en verbeteren en bijdragen aan het vergroten van – wetenschappelijke-, professionele- en ervaringskennis – over vraagstukken in het sociaal domein.

 Vertrekpunt ▶

 Pad 1 ▶

 Pad 2 ▶

 Pad 3 ▶

Kennis over wat werkt ▶

Doen wat werkt ▶

Maatschappelijk partnerschap ▶

Kennis over wat werkt

Effectief werken, betekent werken op een manier waarvan bewezen is dat problemen worden voorkomen, verminderen of stabiliseren (niet erger worden) en beoogde positieve veranderingen worden bereikt. Effectief werken kun je door je activiteiten en handelen te baseren op wat werkt kennis, gebruik te maken van richtlijnen, te kiezen voor effectieve sociale interventies, of te werken volgens de bouwstenen van IWW.

Op dit moment heeft Movisie Wat werkt bij-dossiers over eigen regie, dak- en thuisloosheid jongeren, cliëntenparticipatie, preventie partnergeweld, aanpak armoede en schulden, eenzaamheid, sociaal en gezond, sociale innovatie, outreachend werken, mantelzorg, hulp na seksueel geweld, culturele interventies en toeleiding naar arbeid.

In de sociale sector zijn veel methoden en kennisbouwstenen ontwikkeld om vraagstukken slagvaardig aan te pakken.

- Vertrekpunt ▶
- Pad 1 ▶
- Pad 2 ▶
- Pad 3**
- Kennis over wat werkt ▶
- Doen wat werkt ▶
- Maatschappelijk partnerschap ▶

VERDER OP WEG:

- [Wat werkt bij-dossiers](#)
- [Databank Effectieve sociale interventies](#)
- [Richtlijnen voor effectieve jeugdhulp | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)
- [Andere databanken | Movisie](#)
- [Kennisbouwstenen voor professionals die integraal werken in de wijk | Movisie](#)

Doen wat werkt

In de kaders en eisen die je als inkoper stelt aan de dienstverlening en ondersteuning van aanbieders en daar werkende professionals, kun je als lokale overheid het werken met effectieve interventies en het gebruik maken van wat werkt-kennis opnemen. Dit stimuleert om meer te doen wat werkt. Want uiteindelijk zijn het de werkers die deze effectieve interventies en op wat werkt-kennis gebaseerde activiteiten moeten uitvoeren. Ook *wie* werkt, doet er dus toe. En dat betekent dat het van belang is om eisen te stellen aan de kwaliteit van de uitvoeren-

de organisaties en professionaliteit en professionalisering van uitvoerders. Bijvoorbeeld door te eisen dat organisaties lerende organisaties zijn en professionals zich registreren en dat er een bepaald percentage tijd en budget wordt gereserveerd voor deskundigheidsbevordering.

- Vertrekpunt ▶
- Pad 1 ▶
- Pad 2 ▶
- Pad 3**
- Kennis over wat werkt ▶
- Doen wat werkt ▶
- Maatschappelijk partnerschap ▶

VERDER OP WEG:

- [Inkoop en bekostiging als kwaliteitsinstrumenten | Movisie](#)
- [Handreiking-kwaliteitscriteria-jeugdhulp-en-maatschappelijke-ondersteuning-voor-inkoop-digitale-versie.pdf \(vng.nl\)](#)
- [Handreikingen sociaal domein | PIANOo - Expertisecentrum Aanbesteden](#)
- [Kwaliteitslabel Sterk Sociaal Werk | Platform Sociaal Werk Nederland](#)
- [SKJ - Stichting Kwaliteitsregister Jeugd](#)
- [11 tips voor kwaliteit bij inkoop in het sociaal domein | Movisie](#)

Maatschappelijk partnerschap

Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan een duurzame aanpak van maatschappelijke vraagstukken noemen we Maatschappelijk partnerschap. Als het gaat om de samenwerking tussen gemeenten en partners in het sociaal domein, schieten afstemming en samenwerking nog wel eens tekort, met alle nadelen van dien en soms met maatschappelijke

schade tot gevolg. Om die reden klinkt steeds vaker de roep dat deze partijen veel meer moeten gaan opereren als maatschappelijke partners. Daarbij hoort ook aandacht hebben voor het perspectief van inwoners en cliënten.

VERDER OP WEG:

- Waarom 'samen sturen' belangrijk én ingewikkeld is: [de-governance-van-netwerkzorg-ontrafeld.pdf](#) | Vilans
- [Sociale basis](#) | Movisie
- [Maatschappelijk partnerschap draagt bij aan succes in het sociaal domein](#) | Movisie
- [Effectief werken in het veranderende jeugdveld](#) | Nederlands Jeugdinstituut
- [Inwoner centraal bij het werken aan kwaliteit en outcome](#) | Movisie
- [Handreikingen cliëntperspectief diverse sociale thema's](#) | Movisie
- [Ervaringskennis en eigen regie van inwoners bij het verbeteren van de toegang](#)
- [Doorontwikkeling van het verplicht cliëntervaringsonderzoek: Cliëntervaringsonderzoek Wmo 2015: vanaf 2021 kan het anders](#) | VNG
- [Succesvolle transformatie van het sociaal domein in Oude IJsselstreek: betere kwaliteit, hogere tevredenheid en lagere kosten](#) | Movisie
- [Niet doormodderen, maar doorbreken – over de doorbraakmethode](#) | Movisie

 Vertrekpunt	▶
 Pad 1	▶
 Pad 2	▶
 Pad 3	▶
Kennis over wat werkt	▶
Doen wat werkt	▶
Maatschappelijk partnerschap	▶

Colofon

Auteurs: Annette van den Bosch en Mariël van Pelt.

Eindredactie: Paul van Yperen, Communicatie Movisie.

Vormgeving: Suggestie & Illusie

Utrecht, november 2021.

© Movisie. Gedeeltelijke overname van teksten is alleen toegestaan met bronvermelding.

Downloaden: www.movisie.nl

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Deze publicatie is mogelijk gemaakt door financiering van het ministerie van VWS

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

 Vertrekpunt ▶

 Pad 1 ▶

 Pad 2 ▶

 Pad 3 ▶